

SELECTIE BEELDENDEKUNST

Dominante vaders

Den Haag Zowel het werk van beeldhouwer Louise Bourgeois (1911) als van surrealist Hans Bellmer (1902), nu samen te zien op een expositie in het Gemeentemuseum, is sterk beïnvloed door ervaringen uit hun kindertijd. De vader van Louise Bourgeois was een eigengereide autoritaire man; hij kleinerde haar en gaf haar het gevoel als meisje/vrouw minderwaardig te zijn. Als kind vormde ze al eens van kruimels witbrood en speeksel het lichaam van haar vader. Toen het klaar was, sneed ze een voor een de armen en benen eraf. Ze benadrukte nog vaak dat ze door middel van de beeldhouwkunst het verleden kon herbelevan en verwerken.

Hans Bellmer werd in Katowic, Polen, geboren in een gezin waar de vader met strakke hand regeerde. Bellmers werk ontstond uit onmacht jegens zijn vader en diens autoritaire regels, en keerde zich uiteindelijk niet alleen tegen zijn vader, maar ook tegen de nationaal-socialistische denkbeelden en de rationalistische maatschappij waarin hij leefde. De expositie *Double Sexus* is de laatste waar Bourgeois persoonlijk bij betrokken was (ze overleed op 29 mei van dit jaar). Haar sculpturen gaan de confrontatie aan met Bellmers mannen en vrouwen in poppen, foto's en tekeningen.
Van 11 sept t/m 16 jan, Stadhouders laan. Di-zo 11-17u.

Witte de With

Rotterdam De stad is af! Dat is het thema van het festival *De Wereld van Witte de With*. Dit jaar claimt het festival de straat als publiek laboratorium voor kunst van jonge Europese makers. Tegen de stroom van de hedendaagse maatschappij in, waar bijna alles gereguleerd is, moet tijdens het festival een licht anarchistisch gevoel ontstaan. De straat is een weekend lang het podium van jonge beeldend kunstenaars, (mode-)ontwerpers, architecten en performers. In het studiotheater van Scapino zijn 10 en 11 september voorstellingen om 20u met een preview op *Holland+* en 21u30 *Made in Rotterdam*, waarin de dansers hun eigen choreografieën tonen. Onderdeel van het festival is ook een fietsroute op 11 september om 11u30 en 14u30 door Parfum de BoemBoem langs rauwe stadsgezichten: de bouwput van parkeergarage Museumpark,

de slooppanden in het Wijnhavengebied en het Stadskantoor, waarvan het dak inmiddels gesloopt is. Ruud Reutelingsperger, artistiek leider van het festival, geeft een introductie op het thema van dit jaar. Ook zijn er performances on-

derweg en een bezoek aan het USE Station van bureau Detours. Res www.parfumdeboemboem.nl.
Inl www.festivalwww.nl

Breda Photo

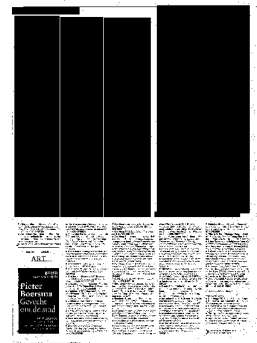
Breda Het internationale fotofestival heeft dit jaar als thema: Tilt. Dat staat voor het spannende kantelpunt waarop dingen nog goed zouden kunnen gaan, maar ook behoorlijk fout. Denk aan het milieu of de financiële crisis, waarvan mensen altijd denken: zal het weer goed komen? De exposities zijn in musea, galeries en in het Chassépark. Ook laten studenten van kunstacademies in Nederland en Vlaanderen hun foto's tussen de gevestigde namen zien.
Van 16 sept t/m 24 okt. Inl www.bredaphoto.nl.

Noord-Holland Biënnale

Noord-Holland De eeuwige strijd tegen het water wordt dit jaar door kunstenaars en schrijvers op de Noord-Holland Biënnale gebruikt als inspiratiebron. Er zijn debatten, exposities en ontwerpateliers o.a. in Bergen, Haarlem, Hoorn, Schermerhorn, Castricum, Den Helder, IJmuiden en Zandvoort. Kunstenaars prikkelen bewoners, ondernemers en bezoekers om hun mening te geven over onderwerpen die aan de kust spelen, zoals de dreigende klimaatverandering, migratie, de natuur en de identiteit van de kustplaatsen.
Van 12 sept t/m 17 okt. Inl www.nhbnl.nl.

Foodprint

Den Haag Welke rol speelt voedsel in ons dagelijks leven? Stroom Den Haag presenteert *Living Remains*, de expositie van de Mexicaanse kunstenaar Raul Ortega Ayala (1973), onderdeel van de manifestatie *Foodprint, voedsel voor de stad*. Via performances, videowerken, teksten en objecten onderzoekt Ayala het thema voedsel. Daarbij wordt verder gekeken dan de functie van voedsel als energiebron voor ons lichaam. De aandacht gaat juist uit naar de rol die voedsel speelt in onze dagelijkse handelingen en rituelen, in religie en

cultuur, en de invloed die dit alles heeft op onze emoties en innerlijk leven.

*Van 11 sept t/m 7 nov, Hogewal 1-9.
Wo-zo 12-17u.*

Incubate Festival

Tilburg Op 23 plekken in de stad is er op het *Incubate Festival* een aanbod van muziek, film, theater en visuele kunst. De laatste drie dagen is er veel muziek: elektronische muziek, metal, rock, jazz en alles wat daar tussen zit.

Van 12 t/m 19 sept. Inl www.incubate.org

Koele abstracten

Enschede *Abstract USA 1958-1968* heet de tweede grote expositie van werken uit de No Hero Foundation, een grote particuliere verzameling moderne en hedendaagse kunst die Rijksmuseum Twente in 2009 in bruikleen kreeg.

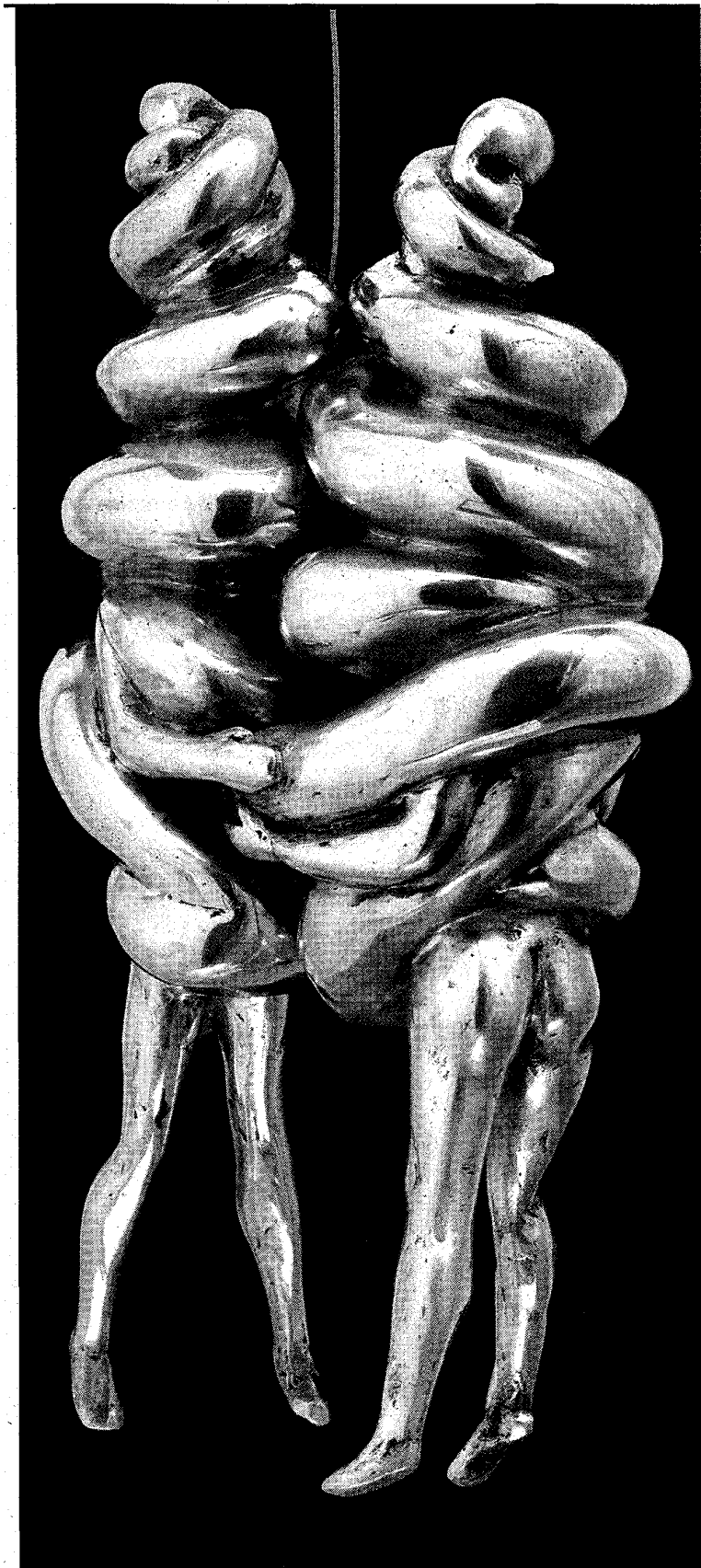
Er zijn werken te zien van onder anderen Frank Stella, Kenneth Noland, Larry Poons, Al Held, Gene Davis, Sam Francis en Friedel Dzubas. Het merendeel van deze kunstenaars wordt gerekend tot een stroming in de naoorlogse Amerikaanse kunst die door toenmalige kunstcritici werd aangeduid met termen als *post-painterly abstraction*, *colorfield painting*, *hard edge* of *cool art*.

Het abstract expressionisme en de koele abstractie die daarop volgde, worden algemeen beschouwd als de eerste stromingen waarmee de Verenigde Staten zichzelf vestigden als een vooruitstrevend artistiek land, met New York als nieuwe kunstmetropool in plaats van Parijs. *Van 11 sept t/m 20 febr, Lasondersingel 129-131. Di-zo 11-17u.*

Horizonten

Utrecht Op de onderzoeksexpositie *Vectors of the Possible* in BAK, Basis voor Actuele Kunst, wordt de betekenis van 'horizon' in kunst en politiek onderzocht. De tentoonstelling onderzoekt de manieren waarop kunstwerken horizonen van mogelijkheden en onmogelijkheden voorzien, hoe kunst nieuwe denkbeelden kan bewerkstelligen en dus andere manieren kan aandragen om de wereld te verbeelden. Op het Uitfeest zondag 12 september, de opening van het culturele seizoen in Utrecht, is BAK tussen 13u en 17u open.

T/m 28 nov, Lange Nieuwstraat 4. Woza 12-17u, zo 13-17u.

Louise Bourgeois: 'The Couple' (2002) in het Gemeentemuseum Den Haag